

Talousennustajien näkemykset talouskasvusta vuosina 2009–2028

Ari Hyytinen

Professori

Jyväskylän yliopisto

On luontevaa ajatella, että kotitaloudet, yritykset ja julkisen sektorin toimijat tekevät monia tärkeitä ja kauaskantoisia päätöksiä ainakin osin sen perusteella, mikä näkemys pitkän aikavälin – eli kymmenien tai jopa satojen vuosien kuluessa tapahtuvasta – talouskasvusta kulloinkin vallitsee. Esimerkiksi pitkän asuntolainan nostamista, kone- ja laiteinvestointeja tai infrastruktuuri-investointeja koskevia päätöksiä ei useimmiten ole perusteltua tehdä lyhyen aikavälin suhdannenäkymien pohjalta.

Vaikka talouskasvun lähteitä on viime vuosina pohdittu jonkin verran (ks. mm. Hyytinen ja Rouvinen 2005, Maliranta ja Ylä-Anttila 2007), pitkän aikavälin kasvuennusteita ei ole järjestelmällisesti saatavilla. Ennusteista ei myöskään käydä kovin aktiivista keskustelua. Jukka Jalavan ja Matti Pohjolan vuonna 2004 tässä aikakauskirjassa julkaisema artikkeli ”Työn tuottavuus Suomessa vuosina 1900–2003 ja sen kasvuprojektioita vuosille 2004–2030” on tässä suhteessa tervetullut avaus. Nämä kasvuprojektiot saivat jatkoa, kun talousennusteita säännöllisesti laativat tutkimuslaitokset (Elinkeinoelämän tutkimuslaitos, Palkansaajien tutkimuslaitos, Pellervon taloudellinen tutki-

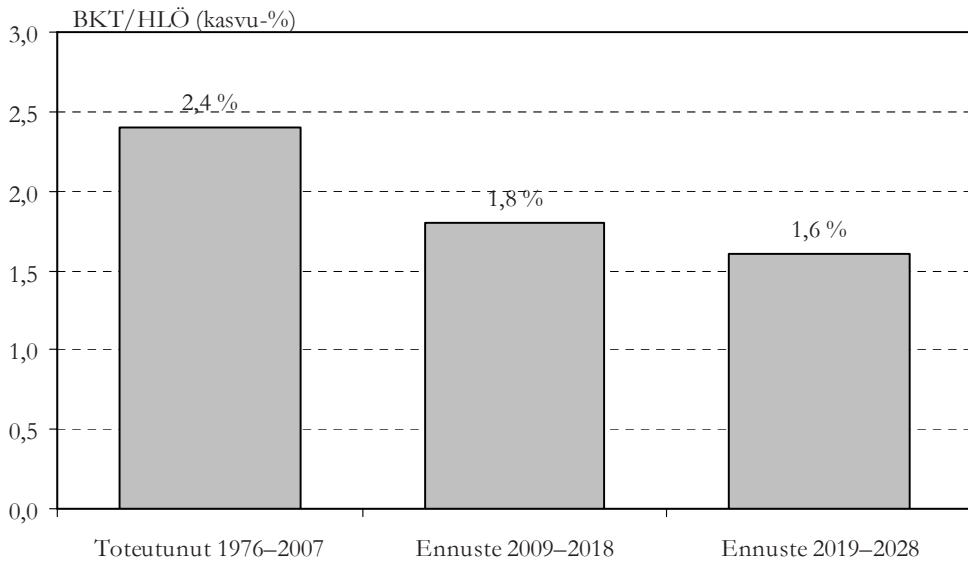
muslaitos ja Valtiovarainministeriön kansantalousosasto) julkistivat kesäkuussa 2008 Jyväskylässä järjestetyssä Taloustutkijoiden XXV seminaarissa pitkänaikavälin kasvuennusteensa Suomen taloudelle.

Kesäseminaarissa julkistettut ennusteet oli laadittu Jyväskylän yliopiston taloustieteiden tiedekunnan aloitteesta: Kutakin makroennusteita laativaa tutkimuslaitosta pyydettiin laatimaan pitkän aikavälin kasvuennuste seuraavalle kahdelle vuosikymmenelle (2009–2018 ja 2019–2028). Jotta ennusteet olisivat yhteismittaisia ja vertailukelpoisia, pyysimme kvantitatiivista vastausta (erikseen molemmille ajanjaksoille) seuraaviin kysymyksiin:

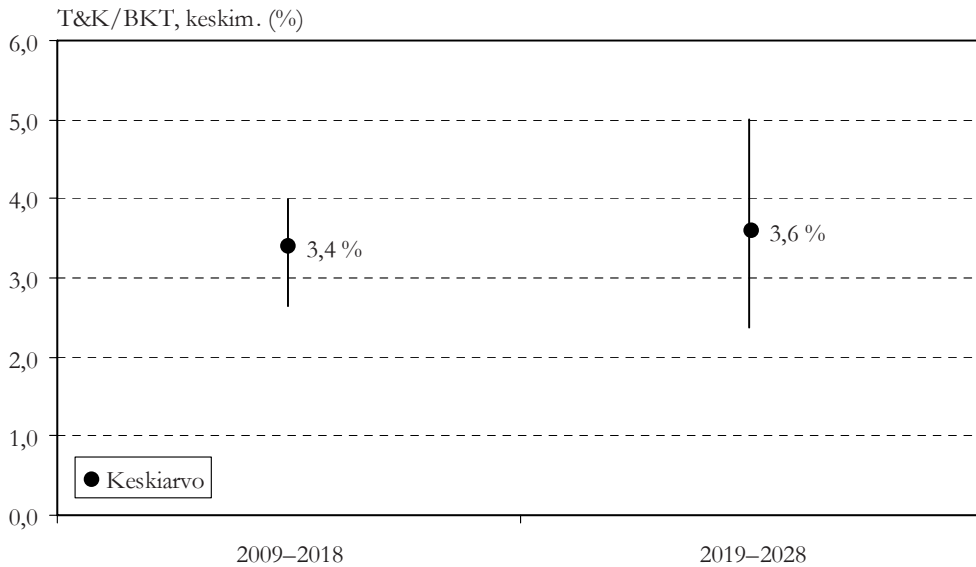
1. Kuinka nopeasti henkeä kohden laskettu bruttokansantuote (BKT) kasvaa reaalisesti keskimäärin ao. ajanjaksoina?
2. Kuinka nopeasti työn tuottavuus (BKT/työtunti) kasvaa keskimäärin ao. ajanjaksoina?
3. Kuinka paljon Suomessa tehdään tutkimus- ja kehitystyötä (T&K) keskimäärin suhteessa BKT:hen ao. ajanjaksoina?

Kesäkuussa julkistettujen ennusteiden perusteella lasketun keskiarvoennusteen mukaan

Kuvio 1. BKT/henkilö, konsensus-ennuste (keskiarvo)

Kuvio 2. T&K/BKT, konsensus-ennuste (keskiarvo) ja vaihteluväli

henkeä kohden lasketun bruttokansantuotteen (BKT/hlö) kasvuvauhti painuu jatkossa selvästi alle kahden prosentin: BKT/hlö kasvaa keskimäärin 1,8 % vuosina 2009–2018 ja 1,6 % vuosina 2019–2028 (kuvio 1). Ennusteista lasketun keskiarvoennusteen mukaan myös työn tuottavuuden kasvu hidastuu.

Ennusteet vahvistavat myös, että kansantalous on siirtymässä uudenlaisen talouskasvun vaiheeseen: Panostukset tutkimus- ja kehitystyöhön (T&K) eivät jatkossa kasva aikaisempien vuosien malliin. Keskiarvoennusteen mukaan T&K-menot suhteessa bruttokansantuotteeseen (T&K/BKT) ovat keskimäärin 3,4 % vuosina 2009–2018 ja 3,6 % vuosina 2019–2028 (Kuvio 2).

Tutkimuslaitoksien tarkemmat kuvaukset Jyväskylässä julkistetuista kasvuennusteista ja

niiden taustalla olevista oletuksista ja näkemyksistä julkaistaan tässä aikakauskirjan numerossa. Samoin julkaistaan myös Lauri Kajanojan (Suomen Pankki) Jyväskylässä pitämään kommenttipuheenvuoroon perustuva kirjoitus, jossa hän arvioi kasvuennusteita. □

Kirjallisuus

- Hyytinen, A. ja Rouvinen, P. (2005), ”Mistä talouskasvu syntyy? Näkökulmia kasvun lähteistä”, *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 102: 21–32.
- Jalava, J. ja Pohjola, M. (2004), ”Työn tuottavuus Suomessa vuosina 1900–2003 ja sen kasvuprojektioita vuosille 2004–2030”, *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 100: 355–370.
- Maliranta, M. ja Ylä-Anttila, P. (toim.) (2007), *Kilpailu, innovaatio ja tuottavuus*, ETLA, Sarja B 228.